

El paper de l'agricultura dins el marc riudomenc

Santi Llurba Fortuny

Cada cop tenim menys agricultors que dediquen el 100% de la seva jornada laboral a l'agricultura, bé perquè ja són jubilats, o bé perquè la part important de la seva jornada laboral la dediquen a altres sectors productius, destinant així a la terra majorment el temps que d'altres destinen al lleure —tardes, caps de setmana, part de les vacances...—. Això pot funcionar així degut a que molts cultius tradicionals —avellaner, ametller, olivers, garrofers, també els cítrics i petites produccions de fruiters— tenen unes puntes de dedicació d'ocupació temporal i molt marcades en el temps; la collita i l'esporga, on es complementa el seu treball amb el d'altra mà d'obra de dedicació a temps parcial —familiar, contractes temporals per obra i servei, etc— i la facilitat de mecanització del manteniment del cultiu durant la resta de l'any —tractaments fitosanitaris, regs i adobats, manteniment del sòl— permeten que dedicant-hi relativament poc temps, es pugui portar una important superfície conreada. Aquesta realitat es veu corroborada per la definició d'agricultor professional que s'explicita en la recent aprovada llei de contractes de conreu: és agricultor professional qui obté uns ingressos bruts anuals de 18.000€ i té una dedicació del 25% de la jornada laboral a l'agricultura —10 hores setmanals—.

Estem en una zona on l'empresa agrícola dedicada als conreus tradicionals té un futur clar, però no passa el mateix amb l'activitat agrícola realitzada per gent que dedica el lleure a fer esport “fent de pagès”, encaminar els seus capritxos cap a vehicles i eines per al camp, ser artista creant sobre el territori enlloc de sobre la tela d'un quadre, col·leccionar espècies vegetals simultàniament a cromos i ampolles de vi...

Si en el compte d'explotació agrària anem eliminant tots aquests inputs veurem que l'activitat de lleure és productiva, fins i tot econòmicament —posant-hi, és clar, coneixement...—. Cal donar-hi suport, doncs, sobretot identificant a l'hora de la compra la producció local —fruites, verdures, cítrics, fruita seca, oli...— i prioritzant-la a la forana.

Existeixen més conceptes que el valor econòmic lligats al producte que es posa al mercat. Encara que sigui de forma secundària, exercir l'activitat agrària redueix la superfície de medi natural exposada als incendis, permet fixar més CO₂ atmosfèric —ja que hi ha més biomassa—, permet mantenir la biodiversitat i la variabilitat genètica, al conrear-se amb diferents criteris finques contigües, amb individus vegetals esporàdics i diferents, amb moments de tractament diferents. L'explotació dels aqüífers, pous i mines regenera els mateixos i manté vives organitzacions empresarials molt antigues —les mines—. Tipologies de conreus, maneres de conrear-los i identificar feines amb determinades èpoques i moments puntuals ajuden a diferenciar i mantenir viva una tradició secular, una altre vessant de la història. L'ús dels camins fa que aquests estiguin en bon estat, la qual cosa afavoreix que s'usin com a recurs per al lleure i, d'una manera subjectiva, ajuden a definir el concepte de paisatge...

Però per fer de pagès, encara que sigui en el temps de lleure, cal conèixer tot un plegat de condicionants i de regulacions que afecten l'activitat i que, en edicions posteriors, anirem comentant. »

Cada cop és més estrany topar-nos amb mostres d'agricultura artesanal. Fotografia inclosa en el treball “Treballs amb les mans”, premi Arnau de Palomar '96. Foto: Joan Capdevila